No. 3036 Woensdag 15 Maart 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

ONS DAGELIJKS GEBED IN HUIS EN GEZIN

De dagen van het voorbije conclave riepen in ons de herinnering wakker aan een der oudste kardinalen, die wij 17 jaren geleden in Amsterdam mochten ontmoeten, toen hij op een avond voor de Violier, voor een uitgelezen gezelschap een voordracht hield over „La famille Française. Het was kardinaal Baudrillart, toen pas aartsbisschop benoemd en rector van de katholieke universiteit van Parijs, het bekende Institut Catholique.

Wat ons van deze conferentie nog vooral bijgebleven is, is het verhaal van Kardinaal Baudrillart over zijn eigen zuster, die in het begin van de oorlog woonde in Noord Frankrijk, waar de Duitse legers aan het binnenvallen waren.

En op een avond toen zij als gewoonlijk met hare kinderen om zich de rozenkrans aan het bidden was, kwamen de Duitsers de stad binnen en onderzochten huis aan huis, totdat ook een officier de trappen opkwam naar de kamer, waar zij met hare kinderen op de knieën zat. Maar zodra de Duitse officier deze moeder met haar kroost biddend zag voor het beeld van de Moeder Gods, zeide hij niets anders als „Continuez Madame." Ga door Mevrouw, en trok stil met zijne mannen verder.

Een mooie illustratie van het woord van den groten Fransen journalist Louis Veuillot.

„L'Homme n'est grand qu'a genoux."

„De mens is alleen groot op zijn knieën."

„De menselijke natuur heeft een onmetelijke behoefte, dat zij elk ogenblik herinnerd wordt aan de grootheid van de richtlijnen, welke God op haar weg heeft gesteld om haar naar Zich toe te geleiden, want die natuur is altijd geneigd om alles na te laten, uit vergeetachtigheid, of om alles in waarde te verminderen, door de gewoonte."

Dit wijze woord van den fijnen Ernest Hello geldt zeker wel in de eerste plaats voor ons dagelijks gebed.

Bidden is ons verband, ons verkeer met God; gebed is de eigenlijke „religio", die God en mens samenbindt.

„In het gebed", zegt Prinz Rohan, „moet de mens door God gegrepen, doorlicht en dooraderd worden."

Het gebed is de erkenning van God; in het gebed stijgt ons geloven en belijden in Hem, als een aroom, als een wierook voor Zijn Aanschijn.

was. Maar zodra de Duitse officier deze

In het gebed komt God tot ons. In het gebed gaan wij tot God, als een kind tot zijn Vader.

Het gebed is de ontmoeting en begroeting van vader en kind.

Van den groten bekeerling uit de dagen van onze emancipatie Herman Des Amorie van den Hoeven, vertelt Hyacintn Hermans in de Maasbode, dat deze geleerde de waarheid van het Katholieke Geloof volkomen inzag en erkende, maar dat hij tenslotte een overwegend bezwaar voelde tegen het gebruik van de Litanie, waarin God en ook de H. Maagd onder verschillende namen en kwalitatieven achtereen worden aangeroepen.

Terwijl hij op een goede dag in gedachten verzonken zat, kwam zijn jonge zoontje de studiekamer binnen en begon den vader een kinderlijk verzoek te doen. Des Amorie van der Hoeven, verstrooid, lette niet op het kind, maar het kleine ventje met zijn handje vertrouwelijk op vaders knie, hield niet op met allerlei al dringender aanroepen als „lieve vader", „goede vader, „vadertje dan toch", diens aandacht tot zich te trekken.

En op dát ogenblik van genade attent geworden als op het smeekgebed van zijn eigen kind, begreep van der Hoeven opeens de psychologische waarde van de Litanie, waarin ook de kleine mens niet anders tot zijn God spreekt dan als een kind tot zijn vader.

Bidden betekent voor een mens God zoeken als een vader.

„Onze Vader", zo beginnen wij het schoonste aller gebeden, dat Christus zelf ons heeft geleerd en overgedaan.

Het gebed is de manometer van de graad onzer liefde tot God.

Maar het gebed wordt tegenwoordig door velen onder ons vaak gevoeld als een last, een verplichting, een soort van vazalschap aan God, waaraan wij ons het liefst zouden willen onttrekken.

De Kerk zelf vraagt onder dit opzicht niet veel van ons, legt ons geen geboden noch bevelen op.

Alleen des Zondags Mis-horen met goede manieren; naar de Mis gaan doen we nog wel, al laten we de goede manieren dikwijls verstrooid na.

Het gebed is een zielscultuur, die uit den mens zelf moet opbloeien, en door hem met toewijding en aandacht moet worden verzorgd. Hij moet zelf weten, wanneer en hoe hij moet bidden.

Maar ideaal is het niet, als hij alleen bidt als de nood er hem toe dringt, als ziekte, zorg en bezoeking hem gaan bedreigen.

Ook in het gebed beoefenen wij, vluchtige, jachtige mensen van onze tijd soms een „neue Sachlichkeit"; zoals wij in initialen spreken en schrijven als de woordverbindingen ons te omslachtig worden, zo doen wij het ook maar het liefst af met een schietgebed, als om ons safe en veilig te stellen: „God wees mij, armen zondaar, genadig".

„Mijn Huis is een huis des gebeds", noemde Christus de tempel Zijn Vaders.

Zeker, de katholiek gaat naar de kerk om daar tot God te bidden. Uit traditie, uit gewoonte, uit gevoel om God in zijn leven niet helemaal ontrouw te worden.

Voor een goed katholiek moest eigenlijk de weg van zijn huis naar de kerk de meest bekende weg zijn, daarheen moet hij zijn kinderen het eerste pad doen vinden, de eerste jeugdbeweging leiden, de vroegste actie voor God mobiliseren.

Maar bidt hij dan ook nog in huis, in zijn gezin?

Wordt zijn leven binnenshuis, zijn leven met vrouw en kinderen, ook door het dagelijks gebed getekend en geheiligd?

Is zijn eigen huis ook een huis des gebeds? Wordt ook uit zijn woning een Jacobsladder, of om in moderne stijl te spreken, een durende Paternoster-lift gespannen tussen de aarde en de hemel6

Onlangs op 'n tocht door Normandië, vertelt Hyacinth Hermans verder, kwamen wij in een klein plaatsje, Greville geloven we, voorbij het standbeeld van Jean François Millet, den beroemden schilder van „L'Angelus", een schilderij, dat wij allen wel kennen van ansichtkaarten en populaire plaatjes. Man en vrouw, die op de akker de oogst binnenhalen staan een ogenblik rechtop tussen de korenschoven en bidden samen het Angelus.

Wordt het Angelus nog trouw in onze katholieke gezinnen gebeden?

In onze grote drukke steden horen wij het Angelus niet meer luiden, het wordt overstemd door het rumoer van de straat.

Een stuk innige geloofspoëzie, een mooi doorleefde liturgie gaat voor ons verloren.

Drie maal per dag wordt het Angelus geluid, en moet ons herinneren aan het grote geheim van de Incarnatie, welke ons de verlossing der mensheid bracht.

Het was het Angelus, die in de echt christelijk beleefde tijden de dag verdeelde, men keek niet naar de klok, men luisterde naar het Angelus.

Het was het eerste Angelusklepppen, dat den christenmens 's morgens vroeg wekken kwam uit de verkwikkende slaap en hem jegens God dankbaar stemde voor de genoten rust.

„De Engel des Heren heeft Maria geboodschapt". Ook ons boodschapt de Engel Gods een nieuwe dag, die wij waardig in dienst van God moeten stellen. Op de volle middag luidt andermaal het Angelus om den mens te betekenen, dat de eerste helft van zijn dagarbeid is afgedaan. „Zie de dienstmaagd des Heren". Ook de mens bekent zich een dienstmaagd, een dienstknecht, wien de Heer eens de wet van arbeid heeft opgelegd om het dagelijks brood te verdienen. Dat brood mag hij nu gaan nuttigen. En ten derde male klept het Angelus in de vroege avond ten teken dat de tijd van rust is aangebroken na volbrachte dagtaak.

„Het Woord is vlees geworden, en het heeft onder ons gewoond"; onder ons dienstbaren, die Het tot Zijns gelijken heeft willen maken.

Zo regelde het Angelus de arbeid waardig en ook sociaal rechtvaardig.

En deze schone mystiek des cristelijke levens zouden wij gedachteloos verloren laten gaan?

Op 11 November luistert een wereld nog naar de klok om in enige minuten aan plechtige stilte het geluk van de wapenstilstand, de Armistice te gedenken — maar het Angelus bidt zij niet meer.

Hoe schoon zou dit Angelus kunnen zijn in de avond van onze moderne tijd, nu de vroege avond ook werkelijk weer onze werkdag besluit, gezien de sociale regeling van de verkorte arbeidsdag.

Op dit alles moet men zich in het katholieke gezin weer ernstig gaan bezinnen; het ware katholieke gezin mag zich niet geestelijk onder de voet laten lopen door de jacht en haast van onze tijd.

Als wij 's ochtends opstaan en 's avonds slapen gaan, moet ons eerste gebaar zijn het teken des kruises te maken en ons als christen te bekennen. Met het teken des kruises nemen wij in de naam van den Vader, den Zoon en den Heiligen Geest bezit van de nieuwe levensdag, die God ons geeft; met het teken des kruises vertrouwen wij ons toe aan de nacht, opdat de zorgen ons mogen worden afgenomen en wij niet verontrust mogen worden door nachtelijke en zondige fantasieën. Het kruis, waarmede wij als een paspoort door het leven gaan, zal eens aan de hemel verschijnen op de jongste dag om ons allen te beoordelen, de levenden en de doden, en het zal er slechts op aankomen aan welke zijde van dat kruis wij zullen komen te staan, ter rechter of ter linker zijde.

Van een gezamenlijk ochtendgebed, een gezinswijding, kan in de practijk des levens dikwijls zo weinig komen, vader moet haastig naar het werk, de kinderen moeten vóór school nog even een lesboek inkijken.

Het zou zo voorbeeldig zijn, als al de huisgenoten gezamenlijk in de kerk het H. Misoffer konden bijwonen. Maar het is geen verplichting en men legt zich zo gemakkelijk daarbij neer.

Dan het gebed bij de maaltijd.

De oudste volken zouden nooit spijzen aanraken, alvorens de goden niet te hebben aangeroepen, bij algemene feesten ging de priester hierbij voor. Ook de Joden en de Romeinen aten nooit alvorens te bidden. Men moet tot den modernen mens van onze tijd komen om op te merken, dat het gebed bij het gebruik van spijzen vergeten wordt, en ook bij den katholiek vaak als een vluchtig traditioneel formulier wordt behandeld.

De moderne mens heeft moeite plechtig een kruis te maken, vooral in het openbaar, hij schaamt zich bijna belijdenis af te leggen, getuigenis te geven van zijn Christen en Katholiek zijn.

In een van zijn preken vertelt de H. Vincentius Ferrerius, dat hij een keer aan den duivel gevraagd had, waarom hij bezit had genomen van een mens, en dat de duivel hem toen antwoordde: „omdat deze gegeten en gedronken heeft zonder te voren te hebben gebeden, zonder zelfs een kruis te hebben gemaakt."

Wij zullen natuurlijk niet zeggen, dat Katholieke ouders verzuimen het tafelgebed te verrichten, ofschoon er toch ook zijn, die het passend vinden, dat de jongste van het gezin deze taak krijgt voorgeschreven, zonder dat zij er zelve met aandacht deel aan nemen. In een goed Katholick gezin behoort eigenlijk de vader in het gebed voor te gaan. Hij is zoveel als de hogepriester van het gezin. Hij moet de kinderen de waarde van het gebed leren kennen. Hij is het, die van het dagelijks brood heeft gewonnen, en gaat nu allen voor om er God voor te danken.

Aan de moeder komt meer het avonddankgebed toe, de moeder die heel de dag binnenshuis zorgzaam heeft geregeerd. De moeder is in de eerste plaats de hoedster van het christelijk ideaal. Het avondgebed. Verklaarbaar is, dat in een groeiend gezin het moeilijk wordt tot een gemeenschappelijk avondgebed te komen. De kleintjes gaan al vroeg naar bed, de andere volgen een uurtje later. Ze worden erop gewezen zich te wassen, te reinigen, de tanden te poetsen, het haar te borstelen, maar het laatste mag toch niet zijn „nu nog even bidden".

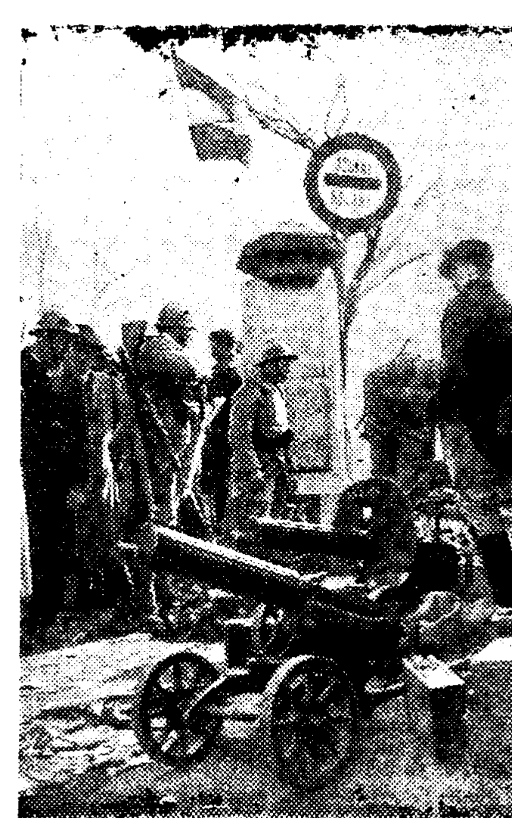
Waarom knielen ook de ouders niet aandachtig neer bij het avondgebed van hun kind, als zij de onschuldige kindermond al biddend verzoeken laten doen aan God voor eigen geluk en zaligheid. Zij kunnen er hun eigen avondgebed bij aansluiten.

En dan voor hen zelf daar nog later een rozenhoedje aan toevoegen.

En dan des Zondags, als geen andere beslommeringen hen in beslag nemen, hoe kunnen zij de Zondag schoner heiligen dan door een gezamenlijk gezinsgebed.

Is er schoner zegen denkbaar voor het katholieke gezinsleven dan Christus' nadrukkelijke toezegging en belofte: „Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijnen naam, daar ben Ik in hun midden".

God, Christus, als gast onder ons dak en in ons huis.

SPAANSE WAPENS.

Grote hoeveelheden wapens moesten door de republikeinse soldaten aan de Franse grenzen worden achtergelaten, bij hun vlucht over de grens.

SALAZAR, DE WIJSGEER-STAATSMAN

GROTE GEVOELIGHEID ONDER EEN BEHEERST UITERLIJK.

Van de bij alle uiterlijke onopvallendheid toch zo belangwekkende en belangrijke figuur van den Portugesen premier vonden wij een geestdriftig bewonderde beschrijving in een der laatste nummers van „Etudes". Wij vertalen daaruit voor den lezer enkele passages, waardoor een nieuw licht op het karakter van dr. A. de Oliviera Salazar kan worden geworpen.

„Zijn ideeën en gedachten, zijn uitgebreide plannen om hun realisatie — aldus schrijft Charles Chesnelong — kan deze staatsman slechts ordenen in zijn geest gedurende enkele stille uren, tijdens welke de poort van een naijverig bewaarde afzondering gesloten wordt gehouden. Want gedurende zijn koortsachtig drukke dagtaak laat men hem zelfs tijdens het middagmaal niet met zichzelf alleen. Dit vindt om half twee plaats. En om kwart voor twee verschijnt niet minder á la minute de minister van Binnenlandse Zaken, die het einde van de maaltijd meemaakt. Toen men den premier eens vroeg waarom hij dit uur reserveerde voor een onderhoud met dezen minister, antwoordde hij met zijn ironische glimlach:

„Dat zal ik u zeggen. Wanneer de minister van Binnenlandse Zaken verschijnt, heb ik een rustig kwartier achter de rug en ben er beter op voorbereid om met geduld geheel de tragische keten van locale vraagstukken te behandelen, van duizend en een dingen, van de rijpende problemen uit stad en land, die de goede provinciale hemel van ons zo mooie land verduisteren. Dit is misschien, ondanks het aangename gezelschap van dr. Pois de Souza, het minst belangwekkende deel van mijn dagtaak. Daarom reserveer ik voor hem wijselijk de optimistische ogenblikken midden onder mijn maaltijd... Gelukkig is deze minister bewonderenswaardig punctueel en laat hij mij steeds eerst het gewone kwartier van politicostomachale voorbereiding... Als dat ontbrak, zou ik waarschijnlijk reeds niet meer over de nodige weerstandskracht beschikken."

Tijdens het avondmaal om 10 uur komt een andere gast aanzitten aan zijn tafel: een meisje van acht jaar, Maria de Conceiçao.

Het is een eenvoudig verhaal. Op een goede dag hoorde Salazar in zijn huis een kindergeluid. Hij vernam dat dit afkomstig was van een meisje uit een onaanzienlijk gezin. Een verwante van zijn keukenprinses, die voor haar zorgde, was nu in het ziekenhuis opgenomen en had aan deze het kind toevertrouwd. En Salazar had het meisje bij zich laten komen, dat zó verlegen was in de nabijheid van „Senhor Doutor", dat zij geen woord kon uitbrengen. Maar na enkele dagen was de jeugdige bezoekster genoeg vertrouwd en zo gingen twee weken voorbij.

Maar toen gebeurde het, dat „Micas" plotseling begon te kniezen en niet meer wilde eten.

„Wat scheelt er aan?"

„Mijn tante isweer beter", zei zij onder snikken en tranen. „Zij wil mij meenemen, maar ik wil hier niet meer weg".

„Als dat alles is, meisje, hoef je niet meer te huilen."

Micas is gebleven. Zo werd in alle eenvoud over het lot van Maria de Conceiçao beslist.

De Portugese premier heeft eens gezegd: „In twijfel moet men studeren, en handelen moet men vanuit een vaste overtuiging." Hieruit kan reeds blijken hoe Salazar de gecompliceerde realiteit met wetenschappelijke eerlijkheid tegemoet treedt, maar deze tevens weet te beheersen door de kracht ener harmonische, sterke persoonlijkheid. Daarom ook mag de ondoordringbare stilzwijgendheid, welke Salazar omgeeft, een bewijs van geestelijke kracht worden genoemd, van een rijke complexiteit waarvan de diepte slechts kan worden geraden.

Meestal heeft men den onzichtbaren dictator beschreven, als den leider met hoekig profiel, met een onverstoorbare gelaatsuitdrukking, waardoor populariteit wordt afgeweerd. En dit portret is ongetwijfeld goed getroffen. De sterke, energieke persoonlijkheid van Salazar, die de neiging in zich draagt om alle gevoel te onderdrukken, kan zich uiten in het onbuigzame optreden van een man bij wien niets de eens genomen beslissingen kan veranderen en onverbiddelijkheid zich uit op de dag wanneer zijn rechtmatig gezag in het geding komt.

Maar er is ook andere Salazar, dien slechts enkelen onder zijn weinige vrienden kennen. Deze is meer menselijk en verbergt een gemoed, dat even breed en diep reikt als het inzicht. Omdat zijn bijna vrouwelijke gevoeligheid zich slechts in verborgenheid ontplooit en in het openbaar zich geheel terugtrekt, zou de gedachte kunnen opkomen aan onbewogenheid en hardheid, terwijl toch deze zelfverdediging — die zich nooit verloochent — metaal slechts de beschikking over aangeboren aandoenlijkheid betekent.

Hiermede gaat gepaard een grote eerbied voor het geweten en de levenshouding van anderen, die bij Salazar een afkeer doet ontstaan om met alle geweld een afwijkende opvatting te willen wijzigen. Het is deze eerbied, die maakt dat hij niet alleen alle discussie zal vermijden, maar ook alle onnutte conversatie, waar hij dit ook maar kan — tenminste voorzover zulk een gereserveerdheid niet als beledigend kan worden beschouwd.

Deze eenzame, onbuigzaam op alle punten, die de onafhankelijkheid van zijn beslissingen betreffen, is waarschijnlijk in de eerste plaats een man van het hart. Daarom was het zo moeilijk te begrijpen, dat een scherpzinnig psycholoog, als de Duitse schrijver Friedrich Sieburg, met

betrekking tot het hoofd der Portugese regering spreken kon van „scepticisme en bitterheid".

Het monnikleven van Salazar, waarin zijn kracht ligt, kan ons misleiden. Dit is sereen en schoon. Het is dan ook zeker, dat Salazar de waarheid over zichzelf in het bijzonder heeft willen weergeven in het laatste antwoord, dat hij aan Antonio Ferro, zijn gewonen biograaf heeft gegeven, die er toe gekomen was, hem de vraag te stellen of hij, in zijn leven van eenzaamheid, niet soms het heimwee naar een huiselijke haard had gevoeld:

„Er zijn taken, die een volkomen toewijding eisen de volkomen overgave van zichzelf. Voor sommige temperamenten laat zulk een volkomenheid geen verdeling toe."

Het onderhoud dat dr. Salazar mij verleende — aldus schrijft verder Charles Chesnelong — vond plaats in het paleis te San Bento. Lange gangen hadden mij veroorloofd een blik te slaan in de zaal der Nationale Vergadering. De wachtzaal, waarheen men mij eerst had gebracht, had mij doen ontdekken hoe de tegenwoordige woning van den Portugesen premier bevallig gelegen is boven een fraai park. Maar ik zou niet durven zeggen wat voor bureau het was, waar hij mij ontving.

Toen de deur daarvan opende, richtten mijn ogen zich naar dezen man en ik zag slechts hem, die heel eenvoudig naar mij toe was gekomen en mij verzocht om bij hem plaats te nemen.

Ik zorgde er voor om het onderhoud te beginnen met de verzekering, dat ik zou zwijgen over alles wat hij in de loop van het gesprek zou mededelen. Was het omdat ik aldus had verklaard, dat ik, wars van alle partijpolitiek, van hem geen enkele „boodschap" wilde vragen? Zeker is dat ik, gedurende 'n lang onderhoud, waaronder mijn vragende blik voortdurend aan de zijne beantwoordde, geen enkel ogenblik het koude en afstotende beeld van het legendarische masker heb opgemerkt. Het was niet de ongenaakbare leider met metalen uiterlijk dien ik zag, maar den Salazar, dien mij sommigen der intieme vrienden van het eerste uur af hadden beschreven, een vertrouwelijke en opmerkzame figuur, waarbij de beweeglijke uitdrukking van het gelaat, met zijn gecompliceerde trekken, die nu eens ernst, dan weer een glimlach, soms verbazing en altijd welwillendheid weerspiegelden, steeds van waarheidsliefde en oprechtheid getuigde.

Ik was zeer getroffen door zijn ontroering, toen ik voor hem herinneringen opwekte aan Santa Comba, het college der Via Sacra en de eerste jaren van Coïmbra. Het was mij vervolgens zeer veel waard dat ik — vooral wat betreft sommige punten, die ik aan zijn oordeel voorlegde — mij er van verzekerd mocht houden een goede vertolking te zullen geven van zijn gedachte, zijn werk en voornaamste levensphasen.

Toen ik Salazar verliet, overdacht ik, hoe onze tijd een keerpunt in de geschiedenis der beschavingen betekent. Tegenover een oude orde, die ineenstort, zoeken de volkeren, om een uitspraak van Pierre de Nolhac over Petrarca te bezigen, „naar gidsen op de helling, die nieuwe perspectieven ontsluiten". Salazar is een dier gidsen. Hij heeft aan Portugal reeds vergeten, even oude als nieuwe inzichten teruggeschonken. Het zijn de beginselen eener Christelijke orde, waardoor een vreedzame revolutie werd teweeggebracht.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Wie Zondagmorgen vroeg ter been was en zich over per radio in verbinding heeft gesteld met de buitenwereld, zal allicht iets hebben opgevangen van de kroningsplechtigheden te Rome, die door verschillende Engelse en Amerikaanse zenders werden gerelayeerd en door bijna alle Zuid Amerikaanse die hier te horen zijn. De Duitse zenders, welke ook te horen waren, gaven profane muziek.

Wanneer wel ooit gebleken is de diepe kloof welke er bestaat tussen Katholicisme en nationaal-socialisme, dan is het wel in deze dagen. De Kerk heeft al meer keerpunten in de historie meegemaakt en deze glansrijk overwonnen; het nationaal-socialisme staat nog in de kinderschoenen. We weten niet wat het van deze strijd maken zal, maar een ding staat voor ons vast, dat, wanneer het op de overwinning aankomt, deze aan de kant zal zijn van haar, die de belofte heeft, dat de poorten van de hel haar niet zullen overweldigen.

Degene die thans de strijd zal moeten voortzetten, is Zondag gekroond, zoals verwacht werd, op de buitenloggia van St. Pieter, waar op het plein een half millioen mensen verzameld stonden en in de kerk zelf een 50.000 personen aanwezig waren.

De toestand in Spanje blijft nog steeds in handen van drie strijdenden: nationalisten, republikeinen en communisten. Het schijnt, hoewel dit reeds zo dikwijls is gemeld, dat in Madrid de republikeinen weer heer en meester zijn; maar Carthagena zou door de communisten zijn veroverd. Wanneer zal Franco met zijn offensief tegen Madrid beginnen?

Van Italië komen berichten dat sinds het begin der Spaanse burgeroorlog aldaar 3035 Italianen zijn gesneuveld, waaronder 72 officieren.

Het voornaamste gebeuren echter op politiek gebied is de toestand in Tsjecho Slowakije „the crazy state made by crazy statesmen", de krankzinnige staat door van haat en angst krankzinnige staatslieden te Versailles gemaakt.

Nu is er het vorige jaar al wel wat krankzinnigs weggenomen, n.l. grote Duitse gebieden; maar het is nog een agglomeraat van heterogene elementen die juist in de twintig jaren van de Tsjecho Slowaakse onafhankelijkheid nog heterogener zijn geworden, als ze al waren onder de regering van de dynastie der Habsburgers.

De twee Tsjechen, die met vreemde hulp Tsjecho-Slowakije stichtten, na onwetende staatslieden en een onwetende wereld de fictie van een Tsjecho-Slowaakse natie te hebben aangepraat, zijn beiden van het toneel verdwenen. Masaryk, de man van het „wij hebben met Wenen afgerekend, wij zullen ook met Rome afrekenen" is niet meer en een barmhartige Voorzienigheid heeft hem het lot bespaard te moeten aanzien, hoe zijn staat in stukken gescheurd werd op grond van dezelfde argumenten, waarmee hij de uiteenrijting van het oude Oostenrijk bepleitte. De tweede, die aan de ondergang van het oude Oostenrijk zelfs nog meer schuld had, verdween de vijfde October j.l. op Duits bevel als door een valluik. Wij zullen hem geen ezelstrap nageven, maar menen alleen onze lezers te moeten waarschuwen tegen de volkomen onjuiste voorstelling, welke het grootste gedeelte der internationale pers van zijn persoon hebben gegeven.

Als tegenspeler van Hitler gold nu eenmaal voor talloos velen, dat wat Benesj deed goed en rechtvaardig was, men gaf zich zelfs niet de moeite, om het eens nader onder de loupe te nemen. Deze advocaat van minstens twijfelachtige zaken — men informere eens naar zijn persoon bij de Slowaken, Polen, Hongaren en Roethenen, die onder zijn bewind zuchtten! — was ongetwijfeld een uiterst beschaafd man en als men eerst Hitler tegen hem had horen bulken en dan zijn keurige repliek hoorde, zou men waarachtig menen, dat hij nog een echte gentleman was ook. Maar hij was een beschaafd man van het soort, waarvan de Heilige Schrift zegt „honingzoem is op hun lippen".

Deze gentleman is druk bezig een martelaar te worden. Voor al wat democraat vóór alles is, lijkt hij de held en martelaar, de man, die het grote offer bracht. Maar in de dagen, dat hij zijn land had kunnen redden door het brengen van veel kleinere vrijwillige offers, dacht hij er niet over ook maar het kleinste te brengen. Liet hij de gevangenissen van zijn land vullen met Polen, Slowaken, Hongaren en Duitsers.

Zelfs een blad als de „Haagse Post" schreef in die dagen, hoe verschrikkelijk de Tsjechen tekort geschoten zijn in de verdelende rechtvaardigheid binnen de grenzen van hun staat, waarin alleen voor den Tsjech 't volle pond te krijgen was — en zelfs meer dan dat. Toen Benesj heenging was zijn afscheidsboodschap „eenheid zij onze kracht", maar in twintig lange jaren heeft hij nimmer ernstig naar deze eenheid gestreefd. Wel altijd de fictie gehandhaafd, dat er alleen Tsjecho-Slowaken waren. Toen kon op eenmaal Slowakije zelfbestuur krijgen en heeft men te Praag ontdekt, dat er Tsjechen bestaan en Slowaken. De Slowaken zouden — daar het peil hunner ontwikkeling in het algemeen inderdaad lager ligt dan bij de Tsjechen — nooit over de geschikte mannen beschikt hebben om de vette en zelfs de magere baantjes te bezetten. Op eenmaal ontdekte Praag toen links en rechts Slowaken van de meest uiteenlopende capaciteiten.

De Tsjechische mentaliteit is voor wie geen persoonlijke ervaringen met Tsjechen heeft, of minstens heel veel studie van dit gemaakt heeft, voor den nuchteren Hollander, niet om te vatten. We vonden in de „Koerier" de volgende illustratie daarvan:

In een onzer grote steden woont een familie — de vader is Tsjech, de moeder Boheems-Duitse. Jaren en jaren verbleef men in Indië en op heden leeft men in Nederland en denkt daar voorgoed te blijven. De taal van het gezin is Nederlands, ook met het oog op de kinderen, die de Nederlandse scholen bezoeken. Maar nooit nog heeft deze Tsjechische vader, in dit overigens gelukkige huwelijk, geduld, dat de Duitse moeder voor haar bloedeigen kinderen kinderliedjes in haar moedertaal zong!

Of zij straks aan hun Duitse thema's zal mogen helpen, weet het blad niet. Maar het heeft zich nu ruim 2½ jaar ernstig bezig gehouden met de studie van het Sudeten-Duitse probleem, waarbij het uitging van de volgende grondregelen „Geloof nooit iets ten voordele van een Duits-Bohemer, tenzij een Tsjech het bevestigt en nooit iets ten nadele van een Tsjech, tenzij een vijand van den Duitser het zegt."

Als resultaat van zijn studie en van talloze gesprekken met direct-betrokkenen, durft het blad te zeggen, dat de Tsjechische mentaliteit, zeker die in de regeringsgebouwen te Praag, zeer goed getekend werd door die van het Tsjechisch-Duitse huishouden, waar de Tsjechische vader van zo veel benepenheid blijk gaf, dat de „moedertaal" er contrabande was.

Men begrijpt dat een dergelijke mentaliteit niet verdwenen is met de gebeurtenissen van September l.l. en dat evenmin de Slowaken, toen zij in October zelfbestuur kregen op eenmaal dat twintigjarige wanbeheer, vergeven en vergeten hadden.

En hierin zullen we wel de oorzaak hebben te zoeken van de troebelen, die thans in Tsjecho Slowakije heersen.

Er had zich een beweging gevormd voor algehele onafhankelijkheid van Slowakije en blijkbaar waren er zelfs ministers in het eigen Slowaakse kabinet die op een onafhankelijkheid aanstuurden „los van Bohemen".

Toen dit complot bekend werd, nam de Tsjechische regering maatregelen, drie ministers, waaronder de Slowaakse premier werden afgezet en verschillende personen gearresteerd.

Maar het bleef niet bij een binnenlandse aangelegenheid. Duitsland die door het verdrag van München, grote invloed heeft in de nieuwe Tsjechische staat, meent zich met de aangelegenheid te moeten bemoeien. Trouwens van de zijde der Slowaakse irridenten wordt druk met Berlijn geconfereerd en te Berlijn zelf is Hitler aanwezig en Goering gekomen en tot diep in de nacht confereren Duitslands staatslieden, terwijl Engeland en Frankrijk nog maar slechts toekijken.

Duitsland, dit blijkt wel uit de pers, is vóór de Slowaken en tegen de Tsjechen; en er lopen zelfs geruchten, dat er van Duitse zijde een nota zou zijn gekomen om het huidige kabinet in Tsjecho Slowakije te reorganiseren en het land zelf in drie rijken te splitsen. Bohemen, Slowakije en Ruthenië of Oekraine. Maar de Polen hebben al gezegd, dat zij de Oekraine zullen binnenvallen, wanneer Slowakije onafhankelijk wordt.

Hoe de zaken zich daar in midden Europa zullen ontwikkelen? Zeker is het, dat daar nieuwe gevaren liggen voor een Europese oorlog, wanneer in de verschillende nationaliteiten van Midden-Europa geen orde gebracht wordt.

De Voorspelling van Malachias

Van generlei historische waarde.

Bij elke Pauskeuze komt telkens weer de zogenaamde voorspelling van Malachias ter sprake. Volgens deze profetie zouden er thans nog zes of zeven Pausen komen, waarna het einde der wereld nabij zou zijn. Deze Pausen worden alleen met een symbolische naam genoemd. Hoe komt men aan dit verhaal, op welke gegevens steunt het en wat moeten wij van deze geheimzinnige voorspellingen denken? Deze voorspellingen zouden afkomstig zijn van Malachias. Wie was Malachias?

Hij was een der grootste heiligen van Ierland uit de geschiedenis der Middeleeuwen; naast St. Patrick, de grootste en meest beroemde heilige van Ierland, komt de Heilige Malachias. Hij werd geboren in Armagh, omstreeks het jaar 1095; eerst leefde hij als kluizenaar, werd later priester gewijd en was een der beste medewerkers van de Primaat van Ierland bij het ontoeren van allerlei hervormingen op kerkelijk gebied; hij werd later Bisschop van Down en Aartsbisschop van Armagh. Hij was bevriend met den H. Bernardus, die ook een levensbeschrijving van hem naliet en die hem een ideaal bisschop en kerkvorst noemde. Volgens de overlevering zou hij de gave der voorspelling hebben bezeten en het is wellicht juist daarom, dat aan hem een profetie omtrent de opvolging der Pausen wordt toegeschreven.

Deze profetie werd voor het eerst gepubliceerd in 1595, dus bijna 450 jaar na de dood van den Heiligen Iersen Bisschop. Een Belgische monnik, Arnold Wion O.S.B., heeft haar het eerst ontdekt en uitgegeven. Hij wordt dit waarschijnlijk zeer te goeder trouw gedaan, en wordt algemeen niet als de vervaardiger van deze geheimzinnige profetie beschouwd. Het werkje werd uitgegeven te Venetië en was opgedragen aan Philips II.

In deze profetie wordt een opsomming gegeven van 112 Pausen en van ieder hunner wordt in een Latijnse spreuk een karakteristieke of symbolische benaming gegeven. De eerste naam betreft Paus Celestinus II, die gekozen werd in 1143 dat is dus vijf jaar voor de dood van den H. Malachias.

Na den thans regerenden Paus Pius XII zouden er nog zes Pausen komen; de laatste zo zijn Petrus II de Romein, die de kudde zou behoeden in een geweldig verward tijdperk. Tenslotte zou Rome, de stad der zeven heuvelen verwoest worden en zou de laatste dag des Oordeels zijn aangekomen.

Onder de vele zinspreuken zijn er, die men op iedere Paus kan toepassen, zodat deze geen bijzondere waarde hebben. Doch ook zijn er enkele, die op een buitengewoon karakter van een of andere Paus wijzen.

Curiositeitshalve laten wij hier de symbolische namen volgen van enkele Pausen uit de laatste tijd:

Leo XIII, Lumen de Coelo, Licht van de Hemel; Pius X, Ignis Ardens, Laaiend vuur; Benedictus XV, Religio depopulata, ontvolkte godsdienst; Pius XI, de thans ontslapen Paus, Fides intrepida, Onverschrokken Geloof.

De symbolische benamingen van de volgende Pausen luiden aldus:

De Paus, die thans gekozen is, zou een Pastor Angelicus, een Engelachtige Herder zijn. Dan volgt een Paus, die als devies zou voeren Pastor et Nauta, Herder en Zeevaarder; dan volgt Flos florum, bloem der bloemen; de mediate Lunae, over de helft (of halfheid der maan); de Labore Solis, van het werk der zon; dan nog: de Gloria Olivae, van de roem van de Olijf; en ten slotte Petrus II.

Men merke op, dat enige van deze motto's duister, andere algemeen zijn en verschillend kunnen worden uitgelegd.

Gedurende het Conclave, waarbij Pius X werd gekozen, vroeg men zich af op wien het devies Ignis Arden toepasselijk kon zijn. Vier kardinalen van het H. College werden aangeduid: Kard. Gotti, in wiens wapen een brandende toorts stond, Kard. Svampa, wiens naam in de Italiaanse taal vlam betekent en die een gouden zon in zijn wapen voerde; Kard. Oreglia, in wiens wapen een altaar stond, waarop het offervuur brandt; tenslotte Kard. Serafino Vannutelli, met een toepassing op de Serafijnse geesten. Men had niet gedacht aan Kardinaal Sarto en toch werd hij gekozen en bracht het devies schitterend tot werkelijkheid, doch in andere zin.

Laten we beginnen met te verklaren, dat zo goed als algemeen de echtheid dezer profetie door serieuze historici wordt verworpen. Men veronderstelt dat zij vervaardigd is bij het Conclaaf van 1590 om de candidatuur voor het Pausschap van Kardinaal Simoncelli te ondersteunen. Het is wel merkwaardig dat het gedeelte van de lijst, dat betrekking heeft op de Pausen, die tot die datum — 1590 — geregeerd hebben, zinspelingen bevat op de geboorteplaats, vaderland, wapen, karakter, kardinalaat, lotgevallen enz. van den Paus, waarvoor ze bedoeld waren. In 1590 ging het er om een opvolger te kiezen voor Urbanus VII en het devies van den volgenden Paus luidde: „Urbs Vetus: „Oude Stad."

Doch dit argument heeft de Kardinalen helemaal niet beinvloed. Gekozen werd Kardinaal Sfondrati, die afkomstig was uit Milaan en die de naam aannam van Gregorius XIV. Welnu de stad Milaan is slechts heel betrekkelijk een oude stad te noemen.

Men zal echter niet kunnen ontkennen, dat het devies in sommige gevallen heel goed toepasselijk is; Paus Pius IX, wiens devies volgens de profetie „Kruis van het kruis gedragen" luidde, heeft werkelijk het Kruis van het kruis gedragen, toen de Pauselijke Staten verloren gingen. Leo XIII is door zijn beroemde Encyclieken, speciaal door „Rerum Novarum" een „licht aan de Hemel" geweest. Bovendien kwam in zijn wapen een komeet voor. Pius X, de Paus der vervroegde Kindercommunie en der veelvuldige, ja, dagelijkse H. Communie, kan zeer terecht „een laaiend vuur" genoemd worden. Op de regering van Paus Benedictus XV, welke in de wereldoorlog viel, is Zeker van toepassing „Ontvolkte Godsdienst" juist de christelijke landen werden toen aangetast door de gesel der ontvolking; en van den thans overleden Paus wiens regering gekenmerkt moest worden door het devies „Onvervaard Geloof", kan men zeker zeggen, dat Hij onverschrokken het geloof verdedigd heeft tegen de invloed van het Godloos Communisme en Modern Heidendom.

En op de huidige Paus zou volgens de rede van Mgr. P. I. Verriet, gehouden bij het plechtig Te Deum, gezien zijn karakter zeer goed van toepassing zijn, Engelachtige Herder.

Maar er zijn ook een reeks benamingen waarbij men zich in allerlei bochten moet wringen om een enigszins aannemelijke verklaring te kunnen vinden.

Zeker, wanneer er sprake is van een „Godsdienstig man", heeft men al heel veel kans, dat de benaming juist is. In vele gevallen moet de verklaring er als het ware met de haren bijgesleept worden.

Van deze profetie is slechts voor het eerst sprake 447 jaar na de dood van den H. Malachias aan wien deze voorspelling dan wordt toegeschreven.

Vóór Arnold Wion O.S.B. is er nooit sprake van geweest; ook St. Bernardus vermeldt haar niet, ofschoon hij toch een levensbeschrijving van den H. Malachias heeft te boek gesteld. Bovendien zijn er in deze profetie grote dwalingen aan te wijzen.

Vandaar dan ook, dat de meeste geschiedkundigen van naam het er over eens zijn, dat aan deze symbolische voorspellingen generlei historische waarde of betekenis moet gehecht worden.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE GEVAARLIJKE WERELD DRAAIKOLK.

In een jaaroverzicht bespreekt Dr. Kortenhorst in „De Kath. Werkgever" de internationale financiële en economische toestanden aan de hand van betrouwbare internationale verslagen. Hij wijst in het bijzonder op de zeer moeilijke toestand waarin de z.g. dictatuurstaten Italië en Duitsland meer en meer komen te verkeren. Uit de finnanciële en economische jaarverslagen dezer landen blijkt, dat de toestand financieel steeds onhoudbaarder wordt en minister Lantini (Italië) schrijft dat financiële hulp van het buitenland noodzakelijk is.

Het is echter een open vraag, zo zegt Dr. Kortenhorst terecht, of de „conservatieve" landen neiging zullen gevoelen de „autarkische" met credieten bij te staan, zolang niet vaststaat, dat deze later kunnen worden afgelost en deze allesbeheersende kwestie is weer afhankelijk van het doel, waarvoor de grondstoffen welker aankoop door de leveranciers moet worden gefinancieerd, zullen worden benut: voor oorlogsdoeleinden of voor het scheppen van werkelijke rijkdommen? Zo draait de vraag en het antwoord in een cirkel rond en wordt de oplossing niet verkregen.

Voor Duitsland staat het probleem zeker niet anders dan voor Italië. Het halfjaarlijkse rapport van de Reichskredit-Gesellschaft constateert, dat het Duitse economische leven een tekort heeft aan grondstoffen en voedingsmiddelen en gekocht kunnen worden door de uitvoer van Duitse waren. De Duitse uitvoer is echter van R.M. 6.3 milliard in 1937 tot R.M. 5.6 milliard in 1938 gedaald.

Dit rapport erkent Duitslands armoede aan deviezen, buitenlandse kapitaalbeleggingen en koloniën.

De daaraan verbonden moeilijkheden en bezwaren zijn in beduidende mate vergroot door de gebiedsuitbreiding van het Duitse rijk in 1938. Zo beweegt ook het economisch leven van dit land zich om het hoofdthema van grondstoffen en voedingsmiddelen-voorziening enerzijds en internationale kapitaalcirculatie anderzijds.

En dan schrijft Dr. K. bij deze uitingen het volgende commantaar:

„Men gevoelt aanstonds in welke gevaarlijke draaikolk de wereld zich onder deze verhoudingen bevindt: De autarkische landen hebben een afgodsbeeld opgericht, en dit werk hunner geesten en handen kan door hen niet meer worden beheerst. Integendeel zij zijn de dienaren geworden van hun eigen schepping. Dit afgodsbeeld van Mars vernietigen, betekent voor de scheppers ervan politieke zelfmoord. Zij gaan dus voort met het

brengen van offers aan dit wangedrocht en zij zoeken de oplossing van de moeilijkheden in een onverzadigbare zucht naar expansie.

Het zal de grote vraag zijn, tot welke hoogte de spanningen nog verder opgevoerd kunnen worden, voordat de crisis doorbreekt en in welke richting de explosie gaan zal.

Het is onder deze omstandigheden niet te verwachten, dat het economisch leven van ons land de vruchtbare voedingsbodem van een solide welvaart binnenkort zal terugvinden. Zolang het onontbeerlijk internationaal vertrouwen niet is teruggekeerd, kan ons land uit eigen kracht de weg omhoog niet betreden.

Intussen doet de Regering naar onze stellige overtuiging het menselijk mogelijke om de gevolgen der wereldverdwazing teneutraliseren. Het ingetreden jaar wacht op de plannen der Regering ten aanzien van tal van maatregelen, die tezamen een sluitend geheel bedoelen te vormen voor de actieve welvaartspolitiek. Met grote belangstelling wachten wij af, in welke mate en in welk tempo de ontworpen nieuwe maatregelen zullen worden uitgevoerd.

Het jaar 1939 belooft wel een bijzonder gewichtige periode te worden in de wereldgeschiedenis. Laat ons hopen, dat de sombere wolken die thans nog het uitzicht op één betere toekomst belemmeren, zullen wijken en dt de hemelen weer helder zullen worden voor Gods aangezicht."

Aldus Dr. Kortenhorst.

Het ware te wensen, dat waar menselijk verstand en Goddelijke wetten de dictators blijkbaar niet tot beter inzicht kunnen brengen, de economische en financiële moeilijkheden hen tenslotte een halt zullen toeroepen.

Geve God dat dit dan moge gebeuren, alvorens de mensheid in een nieuw en noodlottig avontuur wordt gestort.

Een troep dansers maakte voor enige weken een tournee door Europa. Enige danseressen gekiekt te Londen, waar zij hun eerste uitvoering gaven in het Vaudeville Theater.

DE STAD VAN KONING MIDAS.

Er is eens een tijd geweest, waarin Turkije voorgesteld werd als „de zieke man van Europa", die het niet lang meer maken zou. Dat was, toen de glorie van het eens zo machtige Osmaanse rijk aan het tanen was en de mogendheden onderling reeds het Turkse gebied verdeelden. Doch deze spottitel is thans niet meer van toepassing op dit land, dat in ongelooflijk korte tijd veranderd is van een rijk uit de 1001 Nacht in een moderne Westerse staat.

Heel duidelijk komt dit uit in de hoofdstad des rijks, Ankara, gelegen in Klein-Azië. Vijftien jaar geleden was het slechts de hoofdstad van het gelijknamige vilajet, niet meer dan een onbeduidend provincieplaatsje. Thans is het de hoofdstad der republiek, terwijl het aantal inwoners minstens verdriedubbeld is. Mo[illegible]gebouwen zijn er verrezen, terwijl het een gemeentelijke electriciteits-, gas- en water-voorziening heeft. De hygiënische toestanden, die vroeger, zoals trouwens in de meeste Oosterse landen, heel wat te wensen overlieten, zijn zeer verbeterd. Vooral aan preventieve maatregelen is een grote plaats ingeruimd. En dat was nodig ook. O.a. heersten in vele rivierdalen van de provincie Ankara malaria koortsen. Door het opvolgen der adviezen van de Volkenbond is men er echter in geslaagd de malaria te beperken. Als prophylaxe schrijft de malaria-commissie van de Volkenbond 400 milligram kinine per dag gedurende het malaria-seizoen voor, terwijl voor de behandeling 1 gram — 1.3 gram kinine per dag gedurende een week aanbevolen word.

Ankara, vroeger Angora, is het oude Ancyra in Galatië en werd volgens de sage gesticht door koning Midas; dezelfde, die als straf van Apollo ezelsoren kreeg. Ten tijde van keizer Augustus was het een bloeiende stad, die aan de bekende karavaanweg van Byzantium naar Syrië gelegen was, een stapelplaats voor de handel. Ter ere van den keizer bouwden de dankbare bewoners een marmeren tempel en griffelden zijn roemrijke daden in de stenen en zuilen van een altaar. Die opschriften zijn in 1554 teruggevonden door Busbecq en vormden onschatbaar materiaal voor het nagaan der Oude Geschiedenis.

Toen het Christendom zijn intrede in Klein-Azië had gedaan, werden er te Ankara twee conciliën gehouden, in 315 en 358. Ook heeft er strijd gewoed om Ankara, het werd o.a. in de 7e eeuw door de Arabieren ingenomen, maarl ater heroverd door den Keizer van het Oost-Romeinse rijk. Nog vele keren daarna woedde er krijgsgewoel om het stadje.

Het is de grote verdienste der Turkse regering, dat alle herinneringen aan de Oudheid, zorgvuldig onderhouden worden, evenals de moskeeën en minarets. Het is een vreemde gewaarwording, dat, wandelend door Ankara, men zich in de ene wijk in de sfeer der 1001-nacht sprookjes verplaatst voelt, terwijl men in een andere wijk kan menen in een der Europese metropolen te vertoeven.

Mal. Ned. 131.

EEN GIFTPIJL.

We lezen in de „Nieuwe Rotterdamse Courant":

In het Duitse nat.soc. blad „Das Schwarze Korps" van 9 Febr. is een brief opgenomen van een Nederlander, die als volgt aanvangt:

„De fatsoenlijke Hollanders verheugen er zich steeds over, als gij (de hoofdredactie van „Das Schwarze Korps", aan wie de brief gericht is. Red. N.R.C.) de toestanden in ons vaderland, die de haren te berge doen rijzen, scherp kritiseert, maar in de tegenwoordige vorm moet dit in Duitsland een sterk anti-Hollandse stemming opwekken, wat velen hier betreuren, omdat zij volmaakt onschuldig zijn en omdat dit niet bevorderlijk is aan het handels- en vreemdelingenverkeer."

Dit fijne nummer van een Nederlander, die aan de redactie van een buitenlands blad tegen zijn vaderland ageert, geeft dan het volgende voorbeeld van die „toestanden, die de haren te berge doen rijzen":

„Ik kan u nog een nieuw geval melden. Het kind van den Duitser A., agent in Amsterdam, is ziek. Hij roept den gemeente-arts der stad, dr. M. de Bruin, Jan van Eyckstr. 37, Amsterdam. Na het eerste bezoek schrijft deze een brief: hij zou het kind niet verder behandelen, daar hij helaas bij het bezoek moest vaststellen, dat A. een Duitser en nationaal-socialist is. Dr. de Bruin is communist.

Stelt u nu eens in het openbaar de vraag, wat de burgemeester van Amsterdam en de Hollandse regering naar aanleiding van dit geval te zeggen hebben en zo ook de Hollandse geneesheren. Het kind mag dus kalm sterven, omdat de vader Duitser en nazi is"......

Wij hebben dit geval door onzen Amsterdamsen correspondent laten uitzoeken en daarbij weer eens ervaren, op welke voet nationaal-socialisten met de waarheid staan.

Dr. de Bruin deelde aan onze correspondent mede, dat hij geen communist is en ook niet bij een andere politieke partij is aangesloten. Hij is wel lid van Eenheid door Democratie, welke vereniging, zoals bekend, communisten en nationaal-socialisten uitsluit.

Voorts is dr. De Bruin wel aan de gemeentelijke geneeskundige en gezondheidsdienst verbonden, maar alleen aan een consultatiebureau voor zuigelingen. Hij is niet als gemeente-arts belast met de behandeling van zieken. Hij bezocht dan ook alleen in zijn particuliere praktijk als kinderenarts gedurende verscheidene jaren de familie van den Duitser in kwestie. Op 2 November j.l. was hij daar het laatst geweest voor de behandeling van een der beide kinderen. Onder de indruk van de Jodenprogrom in Duitsland (hij is zelf Jood) heeft hij anderhalve maand ongeveer nadat hij zijn laatste bezoek had gebracht, een briefje aan den Duitser geschreven, waarin ongeveer het volgende te lezen was:

„Uit mijn bezoeken ten Uwent heb ik de laatste tijd de indruk gekregen, dat U aanhanger van het nationaal-socialisme zijt. Indien de gebeurtenissen der laatste weken Uw opvattingen niet hebben gewijzigd, lijkt het mij beter in den vervolge voor medische behandeling van Uw kinderen een anderen geneesheer te kiezen.

Met beleefde groeten", enz.

Er was dus geen kind ernstig ziek, laat staan in levensgevaar, toen hij dit briefje schreef. Trouwens, aan andere medische hulp ontbreekt het in Amsterdam waarlijk niet.

Ziedaar de toedracht van de feiten, waarover een Nederlandse nazi als een giftslang aan het Duitse blad berichtte. Geen kritiek op binnenlandse toestanden in een ander land, zo eist men van diezelfde zijde van ons, maar zelf doet men er wel aan en men neemt dan ook nog onder het hoofd „Klare wijn uit Holland" een leugenachtige brief van een Nederlandsen verrader op, die als Duitser zijn had verradersloon zou hebben ontvangen.

Voegen wij hieraan nog toe, dat directeur van de G.G.D. te Amsterdam onzen correspondent de beste getuigenissen over dr. De Bruin gaf. Deze verheugt zich als medicus in een zeer goede naam en heeft op de nominatie gestaan om opvolger te worden van dr. C. de Lange als hoogleraar.

Blozen kan men niet leren, wel afleren.

CURACAO.

PETROLEUM.

We lezen in de Surinamer:

Gelijk reeds eerder gemeld, hebben de Surinamers op Curaçao en Aruba buitengewone belangstelling voor de vergunning tot onderzoek naar de aanwezigheid van petroleum in ons land. Niet-katholieken hebben zich met katholieken in gebed verenigd voor het welslagen van het onderzoek en hebben gelden bijeengebracht om daarvoor H. Missen te doen opdragen, zowel op Curaçao en Aruba als hier thuis.

In dezelfde lijn ligt nu het optreden van de Katholieke Volksbond „St. Jozef" alhier, die aan de arbeiders-organisaties hier te lande een brief toezond, luidend als volgt:

„Meer dan ooit hebben wij hier in Suriname de laatste jaren ondervonden wat de gesel der werkloosheid is. Op velerlei manieren en met talrijke middelen, is er van vele zijden, ook van de arbeidende klasse, getracht, verbetering of ten minste verlichting in deze noodtoestand te verkrijgen; doch met zo goed als geen resultaat.

De toekomst bleef duister. Het wegtrekken van onze jeugdige krachten naar Curaçao en Aruba bracht enige verlichting in de beproevingen van enkele families; doch tekende ook de onrustbarende toestand van ons dierbaar land.

Het heeft den goeden God behaagd, in deze duistere nacht een lichtende ster te laten opkomen in de N.V. Nederlandse Guyana Petroleum Maatschappij.

Wat kunnen wij derhalve beter doen dan hart en geest tot Hem te verheffen en hoopvol zijn zegen af te smeken voor het welslagen dezer onderneming?

Onze landgenoten, die in Curaçao en Aruba aan den lijve hebben gevoeld wat het betekent buiten het eigen land te wonen en te arbeiden, hebben ons het voorbeeld gegeven.

Daarom doet de Katholieke Volksbond „Sint Jozef" een beroep op alle Surinamers, in het bijzonder op de arbeidende klasse, om zonder uitzondering ieder in zijn Gemeente tot een Gebedsactie te komen om den goeden God te bidden voor het welslagen van deze onderneming tot heil van Suriname.

Hij twijfelt niet aan de goede wil van onze geachte medeburgers."

De brief is getekend door den voorzitter en den Secretaris, de heren A. Burgos en H. Whyte.

HET BEZOEK VAN HR. MS. JOHAN MAURITS AAN VENEZUELA.

In de Venezolaanse pers lezen we dat bij dit bezoek de officieren een krans plaatsten op het graf van Simon Bolivar in het pantheon te Caracas.

De Minister van oorlog Kol. Isaias Medina gaf een officiele receptie, waarbij de verschillende diplomaten waren uitgenodigd.

KOLONISTEN IN VENEZUELA.

In de vorige week zijn weer 51 personen als kolonisten in La Guaira aangekomen om zich te vestigen in de landbouwkolonie te Mendoza in de Staat Miranda.

Van de Deense families zijn er 10 weer gerepatrieerd, omdat zij niet voldaan waren over het doel waarvoor zij als immigranten waren aangenomen.

JOODSE VLUCHTELINGEN IN VENEZUELA.

Volgens de bladen is voor de 160 Joden welke in La Guaira zijn aangekomen een deposito gestort van 20 duizend dollar en tevens heeft de Joodse kolonie te Caracas beloofd, dat zij zal zorgen in het onderhoud totdat het Gouvernement besloten heeft, wat er gedaan zal worden.

22 MILLIOEN VOOR DE HAVEN VAN LA GUAIRA.

Naar we in de Venezolaanse bladen lezen, kost het werk wat aan de Nederlandse Firma den Breejen van der Bout is gegund voor verbetering van de haven van La Guaira Bs 22.479.235.00. Het werk duurt drie jaren.

LUCHTBESCHERMING IS ZELFBESCHERMING.

Gisterenavond hield de heer Luitn. v.d. Laarschot zijn tweede lezing over de te organiseren burgerluchtbeschermingsdienst. Zijn tweede lezing met de titel: „Luchtbescherming is zelfbescherming", werd bijgewoond door Z.Excel. Gouverneur Wouters, Kapt. Venema hoofd luchtbeschermingsdienst en vele genodigden. De heer v.d. Laarschot had een aandachtig luisterend publiek en wist zijn materie zeer onderhoudend voor te stellen, een grote kaart van Curaçao (voorlopig gaat het nog slechts over Curaçao) verduidelijkt het gesproken woord. Verder prijkten er tekeningen van noodziekenhuis en verbandplaats, etc., die ook een betere indruk konden geven van het gesprokene.

Een vorige maal, aldus de Spr., hebben we bekeken vliegtuigen, bommen, artillerie, mitrailleurs en jachtvliegtuigen en kwamen tot volgend resumé:

1. DE MOGELIJKHEID van LUCHTGEVAAR bestaat altijd zelfs bij de beste LUCHTVERDEDIGING.

2. DE LUCHTBESCHERMINGSDIENST moet nu georganiseerd worden, anders zal het in tijden van LUCHTGEVAAR niet meer baten.

3. DE LUCHTBESCHERMINGSDIENST beperkt zich niet alleen tot de BELANGRIJKE objecten, doch omvat 't gehele gebied.

4. LUCHTBESCHERMINGSDIENST is OVERHEIDSDIENST.

5. LUCHTBESCHERMING is ZELFBESCHERMING.

6. ALGEHELE inschakeling van de BURGERBEVOLKING is reeds in normale tijden NOODZAKELIJK en voorkomt PANIEK in de werkelijkheid.

Deze avond ging Spreker over speciaal tot het luchtbeschermingsgedeelte, en wel in het bijzonder de uitkijkdiensten en geneeskundige organisatie.

De voornaamste diensten bij de luchtbescherming zijn:

1. Geneeskundige dienst, beogende de bescherming van het individu.

2. Brandweerdienst voor bescherming van eigendommen van personen en instellingen.

3. Orde dienst voor de coördinatie van 1 en 2.

Daarnaast staan nog andere vrij belangrijke rijksdiensten n.l.:

1. Technische diensten (PTT. havendienst, O.W. elect. etc.).

2. Waarschuwingsdienst.

Spreker meende de eilanden te moeten indelen in twee gevaren klassen: Curaçao en Aruba werden onder de eerste gevaren klasse ingedeeld, daar hier de meest gevaarlijke punten liggen. Een indeling als in Holland in drie gevaren klassen werd voor de West overbodig geacht.

De reden hiervan ligt in de aanwezigheid van garnizoenen grote industriën, regerngscentra. Gouverneur benoemd hoofd lbd. heeft deze laatste instructies gekregen, dan moet hij overleg kunnen overleg plegen met de hoofden van de l.b. diensten. Hij geeft algemene lijnen aan, en de hoofden van diensten werken uit. De eigen verbanden worden zoveel mogelijk gehandhaafd.

Waarschuwingsdienst.

Deze bestaan uit de uitkijkdienst en de luisterdienst.

De **uitkijkdienst** omvat 2 afdelingen. De eerste serie uitkijkposten ligt in het beschermde gebied. De tweede serie op ± 40 K.M. er buiten. De eerste meldt: alle gebeurtenissen van belang in het gebied (als neerkomen van brisantbommen, geweldige knal, brandbommen te zien en uitslaande brand, rook, op verschillende plaatsen).

De tweede meldt: de komst van vliegtuigen. Zoals gezegd is de afstand dezer posten op ± 40 K.M.

Het is echter verboden militaire berichten door te geven: want men dient goed te begrijpen dat de gehele luchtbeschermingsdienst een burgerlijke instelling is, vandaar het verbod van militaire mededelingen door te geven. Het gaat er niet om, hoe verdedigen we ons, maar hoe beschermt de burgerij zich zelf.

Omdat de uitkijkpost in het gebied niet direct de inslag van brandbommen kan zien, is een huis- en blokbrandweer noodzakelijk. Immers op de meldingen van de uitkijkposten in het gebied kan het groot materiaal uitrukken.

De afstand van 40 K.M. niet groter en niet kleiner nemen. In het eerste geval is de koers van de vliegtuigen nog niet vast. In het tweede is de alarmering van het ontdekte object te laat.

Na de pauze ging de Hr. v.d. Laarschot verder met het bespreken van de alarmering.

In de alarmering onderscheidt men een vóór- en ná alarm.

Het **vóóralarm** werkt met pikotten. Steeds blijven de posten door enkele personen bezet. Het voordeel hiervan is: gauw gereed, geen gehol over de straten. Nadeel: dat steeds slechts een gedeelte in touw.

Bij het **Ná alarm** gaat men pas de posten bezetten als er iets gebeurd is.

Het voordeel is, dat de bediening fris is. Het nadeel: vooral bij grote gemeenten dat er steeds groot tijdverlies is.

Bij grote gemeenten is daarom beter Vóóralarm toepassen.

Geneeskundige organisatie.

Een district waar geen ziekenhuis is, kan in tijden van luchtgevaar niet altijd met zijn zieken in de stad terecht. De ziekenhuizen zullen te vol zijn om de gewonden op te nemen, daarom moet men verdere inrichten. Het personeel van die inrichtingen kan niet zijn Rode Kruisverpleegsters, want die zijn naar het „Front", dus andere verpleegsters en E.H.B.O.-ers.

Daarom moet men tot oprichting komen van een **noodziekenhuis** met Operatiekamer, bedden, de nodige verbandmiddelen. Scheiding van gas- en gewone gewonden of zieken. Dit moet onder medisch toezicht staan. Daarvoor is nodig een geschikt gebouw, desnoods loods, welke te beschermen is tegen scherven met zandzakken.

Verder zijn er nodig **geneeskundige hulpposten**. Deze moeten overal zijn. Mocht het eens niet mogelijk zijn een noodziekenhuis op te richten, een geneeskundige hulppost moet er altijd zijn.

Zulke posten hebben geen bedden, doch onderstellen van brancards of noodbrancards, heeft operatiezaal. Het is een doorgangshuis voor de zieken. Van hieruit gaat de patiënt na een kleine behandeling naar een ziekenhuis of naar huis. Wel moet er zijn scheiding gas- en andere patiënten. Leiding heeft bij voorkeur een arts, of een alleszins bevoegd persoon.

E.H.B.O.-ers zijn bij die hulpposten nodig. Liefst gediplomeerd. Daarnaast een aantal dragers. Ook moet er een opslagplaatsje van verbandmiddelen zijn in deze post.

Noodverbandplaats is te vergelijken met de tegenwoordige E.H.B.O.-post. De E.H.B.O.-ers die gediplomeerd zijn en voorzien van een trommel, kunnen desnoods in eigen huis zulke posten oprichten.

Ook particulieren zorgen zelf een hoeveelheid verband etc. in huis te hebben. Verder is voorlichting noodzakelijk om vrijwilligers te krijgen.

Met een enkel woord genoemd een **veterinairedienst** eventueel voor vee wat hier is.

Resumerend besluit Luit. v.d. Laarschot zijn belangrijke voordracht:

1. De eigen verbanden in de bedrijven, verenigingen en dergelijke zullen bij de organisatie van de luchtbeschermingsdienst zoveel mogelijk blijven gehandhaafd.

2. Een goed georganiseerde uitkijkdienst, zowel in het beschermde gebied, als op enige afstand daarvandaan, is onmisbaar voor het goed functioneren van de overige diensten.

3. In tijden van mogelijk luchtgevaar zal men op Curaçao moeten rekenen op vóóralarm, hetgeen een voortdurende bezetting van de posten door middel van piketten betekent.

4. De geneeskundige organisatie zal moeten komen tot de voorbereiding en gedeeltelijke oprichting van een noodziekeninrichting, geneeskundige hulpposten en noodverbandplaatsen.

5. Om tot een goede uitkijkdienst, alarmeringsdienst en geneeskundige organisatie te kunnen komen, zijn er vrijwilligers uit de burgerij nodig.

6. Op welke manier dit laatste punt kan worden verwezenlijkt, zal ik U in een van de volgende lezingen mededelen.

Holland kent reeds zijn wet, waarbij dit alles geregeld is en waardoor men zich verzekert van de daadwerkelijke medewerking der burgerij en bevoegd is mogelijke tegenwerking ook gewelddadig te voorkomen. Hier is een verordening op komst, maar wij sluiten ons aan bij de woorden van Z. Excel. den Gouverneur, die de hoop uitsprak, dat de stemming onder het volk zo zou zijn, dat een dergelijke verordening niet eens nodig zou zijn.

M.S. „COLOMBIA".

Het M.S. „COLOMBIA" wordt a.s. Dinsdagmorgen om 6 uur te Curaçao verwacht, komende van Europa en vertrekt Woensdagmiddag 1 uur naar St. Marta en volgende havens.

In het leven staan de voornaamste spelers niet op het toneel, maar tussen de schermen.

Een mens is wel in staat zijn verdriet te verbergen, doch er zijn slechts weinig mensen, die geen behoefte gevoelen, anderen deelgenoot van hun geluk ta maken.

Wees scherp in uw blik, maar zacht in uw oordeel.

Ware liefde uit zich liever door daden dan door woorden. Zij wacht de gelegenheid tot weldoen niet af, maar spoort ze op, ducht ze niet, maar smacht er naar, ontvlucht ze niet, maar grijpt ze aan.

Een onbewust slecht voorbeeld doet vaak meer kwaad dan een opzettelijk verleiding.

Ouders, zijt ge wijs,
buigt jeugdig rijs;
want de oude stam
is te stram.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In Slowakije is gisterenmorgen de onafhankelijkheid uitgeroepen. Voorlopige president is Mgr. Dr. Tisso. Binnen 15 dagen zal de verkiezing van een nieuwe president plaats hebben.

Dr. Tisso kwam gisterenmorgen terug van een onderhoud met Hitler, door wien hulp was toegezegd. Desniettemin trokken Tsjechische troepen Slowakije binnen, zij werden echter door het opblazen van de brug tot staan gebracht.

Gisteren trokken ook Hongaarse troepen de Oekraine binnen en tevens stelde Hongarije een ultimatum aan de Tsjechische regering en vroeg o.a. om vrijheid van alle gevangen Hongaren en terugtrekking van de Tsjechische troepen.

Ook trokken Duitse troepen over de Tsjechische grenzen als maatregel tegen de terrorisatie van Duitsers in verschillende plaatsen bijzonder in Iglan.

President Hacha van Tsjecho Slowakije begaf zich gisteren in gezelschap van een zijner ministers naar Hitler.

Gisteren trokken de eerste vluchtelingen weer uit Frankrijk terug naar Spanje. Slechts een 5000 zullen niet meer kunnen terugkeren en Frankrijk denkt deze over te brengen naar een eiland in de Stille Zuidzee.

Het comité van de defensa national in Spanje wil met Franco onderhandelen op basis van een onafhankelijke Spanje en dat er geen repressailles zullen genomen worden.

Van Burgos werd bericht dat zowel de comunisten als het comité van de defensa door Franco als gelijke vijanden van de Franco-regering worden beschouwd.

NEDERLAND.
Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

Het voornemen bestaat om een Nederlands West-Indische economische commissie op te richten. De initiatiefnemers zijn oud minister Deckers, de heer Reitsma van de Surinaamse Bank, de mijningenieur Klein en de oud-procureur Generaal van Suriname, van Haaren.

Minister Steenberghe deelde over zijn reis naar Duitsland mede, dat hij besprekingen had gevoerd met minister Funk over economische vraagstukken die beide landen raken. Met von Ribbentrop werden financiele problemen besproken. De minister verklaarde onder de indruk te zijn van hetgeen op de Leipziger Messe wordt geboden.

De besprekingen hebben verhelderend gewerkt en verschillende misverstanden zijn er door uit de weg genomen.

Zondagmorgen j.l. celebreerde de internuntius van Den Haag Mgr. Giobbe in de Parkstraat een Pontificale Hoogmis, in verband met de kroning van den Paus. Hierbij waren o.a. aanwezig de heren Welter, Goseling, van Schaik, Aalberse en Koolen, voorts de Katholieke leden van het Corps Diplomatique.

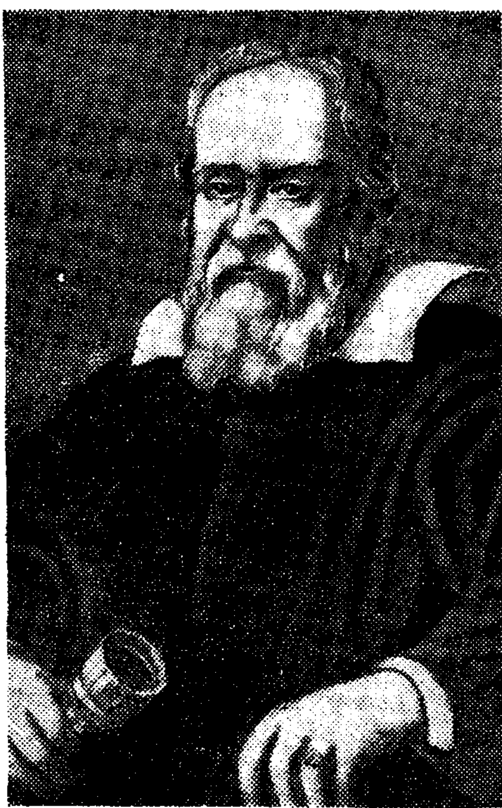
In de middag verschenen op de receptie bij den internuntius aartsbisschop de Jong, de opperkamerheer van Hare Majesteit, van Lijnden, de kamerheer-ceremoniemeester van Zuylen van Nijevelt, de secretaris van de Prinses, baron Baud, en de adjudant van den Prins, de Roo van Alderwerelt, de heren Beelaerts van Blokland, van Karnebeek en verder vele kerkelijke en civiele autoriteiten en leden van het corps diplomatique.

Het winkelpand van de Galeries Modesnes op de hoek van de Veestraat en de Oude Gracht te Utrecht is geheel door brand verwoest. De brand begon om 9.40 uur v.m. De winkelwaren, voor het merendeel confectie, gingen teloor, in het geheel voor een waarde van een half millioen gulden.

Te de Cocks dorp, Texel is het eerste kievietsei gevonden. Dit is abnormaal vroeg.

Uit alle delen van het land kwamen Zondag j.l. tienduizenden naar Amsterdam, tot deelname aan de Stille Omgang, waarvoor 21 extra treinen liepen.

Blauwwit — CVV 1—3; Sparta — KFC 3—2; ADO — Xerxes 3—1; Stormvogels — DWS 2—2; Hermes DVS — HBS 4—0; DOS — DFC 0—4; DHC — VUC 1—1; Feyenoord — VSV 0—3; Ajax — RFC 3—1; (hierdoor is Ajax kampioen van de afdeling) 't Gooi — Haarlem 0—3; Quick — Hercules 1—1; Go Ahead — Hengelo 2—3; ZAC — Enschede 0—3; Wageningen — NEC 0—1; Longa — Eindhoven 1—2; (hierdoor is Eindhoven afdelingskampioen) BVV — Juliana 2—3; Bleyerheide — PSV 0—0; MVV — Noad 5—2; Roermond — NAC 1—0; GVAV — Veendam 5—0; FVC — Leeuwarden 2—0; Velocitas — Heerenveen 2—3; Sneek — Be Quick 2—1; Achilles — HSC 2—0; Tubantia — Agovv 1—2.

Op 15 Februari was het 357 jaar geleden dat Galileo Galilei te Pisca werd geboren. Galilei was een wis-, natuur- en sterrenkundige, was hoogleraar te Pisca en Padua, werd blind in 1642, kwam door de verdediging van het wereldstelsel van Copernicus in strijd met de Kerk, zweerde zijn dwaling af in 1633, ontdekte de wetten van de val en van de slingerbeweging, de wachters van Jupiter, de ring van aturnus, de zonnevlekken, de maanbergen, vond de hydrostatische weegschaal uit en de Galileise verrekijker met rechtopstand beeld.

TE VERWACHTEN SCHEPEN OVER DE MAAND MAART 1939.

15	Ned.	El Libertador	Ar.-Maracaibo	La Guaira.
16	„	Amor	New York	Maracaibo
16	„	Plato	Oost Venezuela	Haiti
16	Duitsch	Mimi Horn	pto. Cabello	pto. Colombia
17	Ned.	El Libertador	— — — — —	— — — — —
17	„	Flora	Maracaibo	pto. Cab.—New York
17	Eng.	Tamaroa	Cristobal	Southampton
17	Fr.	Commissaire Ramel	„	Fort de France
18	Ned.	Bacchus	N. York-pto. Cab.	Maracaibo
18	Duits.	Cordillera	pto. Colombia	pto. Cabello.

De Camera Obscura

Honderd jaar geleden verschenen

In October van dit jaar is het honderd jaar geleden dat Hildebrand's Camera verscheen.

Een betrekkelijk korte tijd nog maar geleden dus, en toch, hoe verscholen in een ver verleden schijnt ons reeds de unieke „verzameling van genre-schilderijtjes uit de Hollandse school", zoals een criticus ze heeft genoemd. Hoe vreemd staan wij tegenover die kleine Hollandse taferelen uit het jaar 1839 en even daarvoor. Maar ook hoe lief is ons deze wereld geworden! Wanneer Nicolaas Beets de zwakke en belachelijke zijde van zijn personen vertoont, dan doet hij dat immer kies en geestig, vrij van alle scherpte en boosaardigheid. Hij heeft nooit de bedoeling te beledigen of verdriet aan te doen en zo kan het dan gebeuren, dat zelfs een fat als van der Hoogen bij een toneelvoorstelling met gejuich ontvangen wordt.

Het is moeilijk te geloven, dat het wereldje van Beets nog niet ouder is dan honderd jaar.

In „Een onaangenaam mens in de Haarlemmerhout" schrijft hij b.v.:

„... en niets is verschrikkelijker, dan wanneer hij (Robertus Nurks) mij Zaterdagmiddag per diligence een steen zond met een brief er aan, inhoudende dat hij met mij de dag in de Haarlemmerhout zou komen doorbrengen."

Een steen per diligence! Men vergelijke daarmede eens de laatste mededelingen van Ir. Damme over de postverzending uit Nederland naar Indië!

„Wij gingen Houtwaarts. Het was ruim één uur. Ieder die met de duizend en één species van het genus Haarlemmer bekend is, weet, dat zij allen des Zondags hun verschillende wandeltijd hebben, iets, 't welk zeer natuurlijk wordt, als men aan de verschillende eettijd denkt en daarbij het oog houdt op de vele mensen, die naar de middagkerk gaan, terwijl een groot gedeelte niet weet, dat er een middagkerk is. De natuuronderzoeker, die des Zondagsmorgens de kerk verzuimt of naar de vroegpreek is geweest en om tien uren, half elf in de Hout komt, zal op het Plein of bij de Koekamp enige zwermen feestvierende vogels van de Haarlemmerdijk inhalen, per schuit van zevenen van Amsterdam vertrokken. De mannetjes zijn blauw of zwart getekend en hebben sliknatte, fijngekrulde bakkebaarden. Ze zijn voorzien van lange stenen pijpen, waaruit ze of roken of die ze losjes tussen de vingers houden, en zo met de steel naar beneden onverschillig laten slingeren. Merk de regenschermen. De wijfjes zijn wit. Zij houden het opperkleed op, zo dikwijls zij over een druppel water heenstappen en dragen het opgespeld als er wezenlijk plassen liggen van de regen van Zaterdag. Ze dwalen een heel eind ver, somtijds wel tot Heemstede en de Glip af, maar strijken 's namiddags onder een krufk bier en een bosje scharren, aan de Groene Valk of in de Aalbessenboom neder, om met de laatste schuit naar Amsterdam te vertrekken.

Het huis van oom Stastok had „een trapgevel, en de bovenste verdieping was met kruiskozijnen in het lood. Het had slechts één zijkamer met twee schuiframen met middelsoort ruiten, versierd door groene gazen gordijntjes op brede koperen roeden, in het midden een weinigje opgeschoven." Zijn oom was „iemand, wiens grootvader en vader een zeer bloeiende, en die zelf een vrij bloeiende lintweverij gehad had; om de strikte waarheid te zeggen, moet ik bekennen, dat hij ze nog had, maar er werd volstrekt niet meer gewerkt, en op de zolders lag nog een aanzienlijke partij oortjesband, die hij liever daar zag verrotten dan haar onder markt te verkopen. Hij behoorde alzo tot de mensen, die de zaken aan kant hadden gedaan en zich met de Haarlemmer Courant tevreden stellen". Het vertrek, waar de mensen een avondje komen passeren is vierkant, met een vierkante tafel in het midden, waar het vierkante groene kleed is afgenomen en vervangen door een vierkant zilveren theeblad. Daaromheen staan vijf stoelen geschikt, met hoge ruggen, en zittingen van groen gebloemd trijp. Als men onder de tafel keek, zag men als twintig vurige ogen, vanwege vier stoven.

In „Hoe warm het was en hoe ver" vertelt Beets, hoe de heer Bruis, uit Overijssel, die zijn studievriend dokter Deluw komt opzoeken, in Haarlem de Houtpoort uitgaat, om naar Veldzicht (aan de Leidsevaart) te zoeken. Aan de poort gekomen had hij de gelukkige inval zijn jas en valies aan de zorg van een commies toe te vertrouwen; hij trad daartoe het commiezenhuisje binnen, maar er was niemand in; daar hij evenwel een persoon in grijze jas bemerkte, die aan de overkant van de singel stond te hengelen en er vrij commiesachtig uitzag, legde hij zijn goed maar neer en zich daarop tot den visser wenden, die inderdaad een commies was, liet hij zich meteen van dezen nog eens op de ligging van de „Meester-Morislaan" onderrichten". In zijn beschrijving van de warme stad lezen wij: „Niemand was bedaard, dan hier of daar een enkele grijsaard, die met een blauwe slaapmuts op en zwarte muilen aan, met de benen op zijn stoepbankje uitgestrekt, en pijp zat te roken, in gezelschap van een vloer en een balsamie, zich verheugende in de „ouderwetse dag weer".

Het was een onbeduidende tijd, maar de mensen hebben wij door Beets leren liefhebben.

Wij leven geheel mede. Wij kunnen ons Haarlem zo goed voorstellen met zijn gevels, dagtekenend nog van twee, drie eeuwen her; met zijn smalle grachten en poorten, die des avonds werden gesloten; met zijn deuren gedeeld in onder- en bovendeur; met zijn huifels en pothuizen en stoepbanken, zoals er nog op Klein Heiligland zijn te zien; met zijn straatlantaarns — reverbères geheten, — in het midden van de straat hangende aan een gespannen touw, dat men aan een katrol naar beneden kon laten zakken om het vuur aan te steken of te doven (in 1837 kwam het gasfabriekje); met zijn klepperlieden en ratelmannen, die zorgden voor de veiligheid van de burgers; met in de huizen zijn primitieve verlichting van smeerkaarsen, die als het donker werd, door de meid werden binnengebracht met een snuiter op een bakje er bij. Alles ging toen deftig en langzaam. Men stond tijdig op en ging tijdig naar bed. De heemraden van polders hadden hun jaarlijks dijkmaal; de regenten van de godshuizen hun oesteravondje; de stadsbestuurders hun Konings-verjaardag-diner, waar de heren zeker waren hun kennissen te vinden!

Wij vonden in de Oprechte Haarlemse Courant van 2 November 1839 een advertentie van de volgende inhoud:

„Bij de erven F. Bohn te Haarlem ziet thans het licht I Camera Obscura van Hildebrand, één deel met een op staal gegraveerd vignet. Inhoud: 1 Jongens; 2. Kinderrampen; 3. Een beestenspel; 4. Een onaangenaam mens in de Haarlemmerhout; 5. Humoristen; 6. De Familie Stastok; 7. Varen en rijden; 8. Genoegens smaken; 9. Een oude kennis. 10. Twee vrienden; 11. Narede en opdracht."

Niemand wist toen, dat Hildebrand de schuilnaam van Beets was en Beets zelf heeft niet verwacht, dat zijn pennevrucht zo hartelijk zou worden ontvangen.

Deanna Durbin, de kleine populaire Amerikaanse filmster.

Zwaarmoedigheid is niet louter inbeelden van een lijden, dat niet werkelijk bestaat, maar ook aan een werkelijk bestaan lijden al te veel aandacht schenken.

Kapitalistisch vaarwater

Hoe sommige Psychopatische Verkwisters met hun geld omspringen.

Daarvan vertelt een kort geleden bij Leiter-Nypels te Maastricht verschenen boek, getiteld „Dictators in Amerika — Amerika's zestig rijksten." Tegen die lieden heeft de Amerikaanse president Roosevelt, zo men misschien weet, een onophoudelijke strijd te voeren, doch zij zijn machtig door hun geld, dat zij met handenvol aan overdadige luxe en comfort wegsmijten, doch voor sociale verbeteringen niets voelen. Egoïsten van het zuiverste water en daardoor vanzelfsprekend ook materialisten met koude, versteende harten jegens minbedeelden. Bovengenoemd boek is geschreven door Ferdinand Lundberg, oud-financieel redacteur van de New Yorkse „Herald Tribune".

Hij stelt de vraag: „Wie controleert de reusachtige fortuinen der Morgans, Fords, Vanderbilts, Guggenheims, Heartst, Rockfellers enz. en hoe worden zij gebruikt? Welke rol speelt deze rijkdom in politiek, industrie, opvoeding, wetenschap, sociaal leven en weldadigheid?"

Het is niet mogelijk, zonder een gevoel van ergernis in zich te voelen opwellen, dit boek te lezen. Hier moge er een kleine bloemlezing uit volgen.

In September 1931 werd aan Joseph E. Widener door enige vrienden een diner aangeboden in het Biltmore Hotel te New York. De balzaal was herschapen in een vrij nauwgezette copie van Belmont Park, een bekende renbaan, met tribunes, loges en alles wat er al zo bij behoort. De gasten dineerden in de loges van die „renbaan" en voor hen werden complete wedrennen gehouden midden in de zaal, die geheel met aarde [illegible] wat dat alles heeft gekost.

De familie Dorrance (fabrikanten van de Campbell-soepen) is „beroemd" om de uitzonderlijke luxueuze festiviteiten welke zij organiseert. Van een van die diners vertelt Lundberg: „Overal stonden exotische planten en bloemen en honderden toekans, kakatoes, parkieten en paradijsvogels vlogen er rond, terwijl honderdduizenden rozenbladeren op de dansers neerdwarrelden ui een kunstmatige hemel. Zulk een diner kostte op zijn minste $ 150.000, maar... dat was maar een bescheiden partijtje."

Ter viering van haar 22ste verjaardag in November 1934 gaf prinses Barbara Hutton Midvani, tegenwoordig gravin Haugwitz-Reventlow een zeer bescheiden diner in Parijs, dat slechts $ 10.000 kostte. „Wij geloven, dat het in deze slechte tijd ongepast is, véél uit te geven", erkende haar echtgenoot met ontroerende bescheidenheid.

Mevrouw Evelyn Walsh McLean, de trotse bezitster van de Hope-diamant, die getaxeerd wordt op een waarde van twee millioen dollar, erfgename van een mijnfortuin en „gehuwd in" een uitgevers- en dagbladbedrijf te Cincinnati, heeft in 1936 een Nieuwjaarspartijtje gegeven, dat $ 50.000 heeft gekost. Er waren 325 gasten aan het diner en 650 op het daaropvolgende bal. En daar het huis, waar mevrouw woonde, te klein voor zoveel mensen was, werd een speciale vleugel bijgebouwd, die na het feest weer werd afgebroken. Er speelden twee orkesten, wat nogal eenvoudig genoemd mag worden; doch minder eenvoudig was het met het verbruik der verversingen gesteld: 480 flessen champagne, 288 flessen whiskey, 4800 cocktails, 36 flessen likeur en 40 gallons bier. De gastvrouw droeg de Hope-diamant en nog een wereldberoemde steen, de „Star of the East" benevens zes diamanten armbanden. Vandaar haar bewaking door vijftien privé-detectives en een brigade van de Washingtonse politie......

De radio-fabrikant Grunow gaat iedere dag in een badkuip, die uit één stuk Mexicaanse onyx-marmer is vervaardigd en die 12.000 dollars heeft gekost, nog afgezien van de 24-karaats gouden platen, die aan de binnenzijde zijn bevestigd. Die badkamers zijn een lust en het leven van de Amerikaanse rijkaards. Vele zijn complete zwembaden met allerlei gymnastiek-, massage- en hoogtezon-werktuigen. En menig Amerikaans zakenman telefoneert uit zijn bad met zijn relaties, dicteert er brieven aan zijn secretaressen en luistert naar muziek uit speciaal ingebouwde radio-toestellen en electrische gramofoons.

William Randolph Hearst, de krantenman, heeft op zijn buitenplaats te San Simeon een buitenbad van Carrarisch marmer en een binnenbad van Mexicaans marmer.

Wijlen Henri H. Rogers had een badkamer, die $ 250.000 heeft gekost. Maar die was dan ook helemaal in Pompejische stijl uitgevoerd en met gekleurde mozaïek-werken versierd.

Walter Chrysler heeft een „handgeschilderd" badje, dat hem het bagatel van $ 190.000 heeft gekost...

Gij, waarde lezer, die dit leest, en die onlangs uw vrouw hebt verrast met een St. Nicolaascadeautje bestaande in een duur Perzisch kleedje voor de tafel in de voorkamer (ad *f* 50), het zal u — en uwe echtgenote — wellicht interesseren, dat de bovengenoemde villa van [illegible] ingericht voor $ 15.000.000. In een van de kamers hangen —o, dat Perzisch kleedje in uw voorkamer! — ......zes gobelins, die alléén reeds $ 575.000 hebben gekost en de heer William slaapt er persoonlijk in het bed, waarin eens Kardinaal Richelieu te rusten placht. Een zekere heer Wecter, die indertijd een oud kasteel uit Wales in kisten en kratten bij zich heeft laten bezorgen, om het netjes in Californië weer op te bouwen, keek lelijk op zijn neus, toen de heer Hearst zich een Spaanse burcht liet overmaken niet alleen, doch ook nog een heel Beiers dorp!

George Vanderbilt's Biltmore-Château in Noord-Carolina heeft indertijd aan bouwen zes millioen dollar gekost.

Doch wat prijzig huishouden betreft: de familie Du Pont lachte de Hearst's en de Vanderbilt's hartelijk uit. Want de Du Pont's bezitten meer jachten, meer kerkorgels, meer zwembaden en meer kastelen dan één andere familie in de wereld en zij hebben meer personeel in hun dienst dan de Koninklijke Familie van Engeland, de Koninklijke lijfgarde inclus! Die héle Staat Delaware is het eigendom van de Du Pont's. In de buurt van Welmington liggen vier-en-twintig Du Pont-kastelen. En „Winterthur", het huis van Henry Du Pont, is daarvan op een na het grootste. Het heeft 150 kamers, waarvan 40 slaapkamers, die zoals vanzelf spreekt, allen haar eigen radio hebben. „Winterthur" heeft aan bouwen twee millioen dollar gekost en aan inrichting tien millioen dollar. „Longwood", de residentie van Pierre Du Pont, heeft nog 50 kamers meer en een orgel met 10.000 pijpen, dat geregeld wordt bespeeld door Fermin Swinner, vroeger organist van de Antwerpse kathedraal. Het totale huizenbezit der Du Pont's wordt geschat op een waarde van 150 millioen dollar!......

Dit zijn Amerikaanse toestanden. Ook elders echter treft men soortgelijke toestanden aan.

ECONOMIE EN MORAAL.

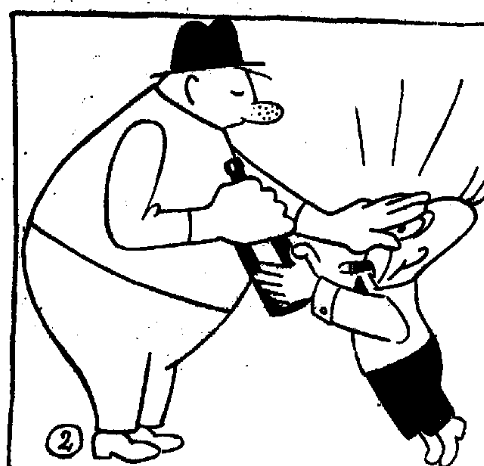
Zijn jongste economisch artikel in De Residentiebode leidt dr. P. de Bruin S.J. in met de volgende behartigenswaardige opzet:

[illegible] onverbrekelijk bij elkaar. Aan het beginpunt van het ecnomisch handelen moet de zedelijke bedoeling staan tot een rechtvaardige maatschappij-inrichting en het eindresultaat moet bestaan in het bereiken dezer bedoeling. De tegenwoordige economie, die dit beginsel verwaarloosd heeft en de mens zelf in haar rationele berekeningen heeft willen vangen, maait wat zij gezaaid heeft: een geldwezen, dat de productie niet meer dient; een techniek, die de menselijke arbeid mechaniseert; een prijzenstelsel, dat onberekenbaar is en de waarde van het geld onzeker maakt, een loonstelsel, dat aan de arbeiders de hun economisch toekomende koopkracht onthoudt; een arbeidsverdeling, die een groot gedeelte der valide arbeiders werkloos maakt; een economische orde, die de mensen ondanks een overdadig productie-apparaat gebrek doet lijden; een sociale orde, die de schrijnendste armoede laat voortbestaan naast de meest onbeperkte luxe. Het gebrek aan ethische normen in het economisch leven heeft zich aan de mens gewroken en hem ook beroofd van de economische welvaart, die natuur en techniek hem gunnen".

Het is wel een schril beeld dat hier door dezen geleerden Jesuiet van de economische verwording, tengevolge van een negéren der moraal getekend wordt.

De dingen zijn niet zo als ze schijnen:
De worm zit binnen 't lekker ooft,
Een levenskleur bedekt venijnen,
Hij doolt zeer licht, die licht gelooft.

HET WAS GASOLINE.